

„ברכס החרמון — משחי מעלות עד שתיים מתחת לאפס.“
בבית. עמוק־עמוק מתחת לשמיכה העבה, אומר האורח: „אוף, איזה קור... מיסכנים החיילים!“ מכבה את האור ולוחש לילה טוב.
קר בגולן. קר מאוד. המעיל רכוס עד לאחורון. כובע־גרב על הראש, כפפות לידים, צעיפים, כפיות וסתם מגבות כרו־כים חזק סביב לצוואר. מיספר זוגות־גרביים לכפות הרגליים, שני זוגות גטקס. כימעט ואין לראות חלק חשוף בגוף. הכול מוגן ומכוסה.

לא הכול מוכנים לחורף הכבד. ידיים אדומות מן הקור טמונות עמוק־עמוק בכיסים, ויש המטמינים אותם עמוק יותר במכנסיים, שם המקום חם מאוד...

גייס סיוור, הנוסע במהירות, מעביר צמרמורת־קור בגופות כל החיילים. הכול מתכופפים מעט, מנסים להתחמם. מחפשים מקום מגן, חומת קיר, ערימת חול או כל דבר היכול להגן מן הרוח המכה. עד למרחק מטר עוד מבחינים בפרטים מסויי־מים. יותר רחוק רואים רק דמויות מטוש־טשות. למרחק שלוש מטרים כבר אין רואים מאוס. הסיבה פשוטה: יושבים בר־חוף ענן. לא יורד גשם, אולם לאחר דקות מעטות השערות רטובות כמו אחרי מקלחת. הכול נוסעים כשאורות המכונית דלוקים. הנסיעה מסוכנת מאין כמוה. כביש צר, המכוסה שיכבה עבה של בוך, מסכן את הנוסעים עליו. איסור מוחלט לרדת מן הכביש, שוקעים במאה אחוז.

פתאום מופיעה ממול דמות ענקית ו־מאיימת. בנורות הקטנות אפשר להבחין בה כשהיא במרחק של כחמישה מטרים. מה זה? אתה עומד למול הדמות ו־מאותה באורותיך בפחד. אינך יכול לרדת מן הכביש, ואינך יכול להמשיך ולהתקדם. אתה מקווה שהוא הבחין בך. הוא מת־קרב מעט, הצל ענק ומאיים, עוד שניה

אש במחסום

לפני מוצב החרמון מתחממים שומרי המחסום בעזרת אש וקפה חם. ליד המדורה עומדים שני ג'ריקנים של דלק וטולר. כל רבע

של חיילים. מנופפים ידיים בחוזקה, רק שיראה אותנו. עוד כמה ס"מ הוא מתקרב ושובר שמאלה. הבחין.

אין רואים מאוס. לא סנים, לא עור אדם. מאוס, רק ערימות עצמות של בגדי־דים, ושני אישונים המתרוצצים ימינה ושמאלה, מחפשים דמויות חשודות. המוני מדורות סביב להר כאילו החליטו שהיום הוא ל"ג בעומר. מנסים להתחמם מעט. ג'ריקנים של דלק ליד המדורה. כאן אין לקורות־עץ כל משמעות. אתה רוצה לחוש מעט בחום — שפוך כמה ליטר דלק או טולר, תרגיש כמו בבית... למעלה, במוצב, מנסים לתקן את ה־הריסות. אבני־בזלת ענקיות מורמות אחת־אחת. הידיים אינן נשמעות. אבן מושמטת ומורמת שנית. ממתנים מעט. כפות הידיים מושמות מתחת לבית־השחי לחימום קצר, וממשיכות במלאכה.

ישנם חיילים שפניהם חשופות. הצעיפים מפריעים לעבודה. לאלה ארשת מוקיונים. האף אדום־אדום, הלחיים סמוקות. מנסים לגעת בעור־הפנים ונרתעים מיד. את קצה האף אין חשים כלל.

שעה לערך שופכים מעט מהדלק לשילהוב האש. החבר'ה יושבים סביב למדורה מוגנים תחת אוהל הברזנט, עטופים במעילים וכובעי צמר, מפצחים גרעינים ומשחזרים את חוויות המלחמה.

בבוקר הקוניאק אוזל עד מהרה. אין חשים כלל בשינוי. הסיגריות נעכלות בר־קצב מדהים. אתה מעשן ארבע וחמש קופסות ואינך חש בכך.

הכל מעשנים. אשלייה של חום. שני חיילים שותים קפה מפחית. חמד העולה מעיד על חומו של הנוול. הפחית ניתנת אל בין השפתיים, אין חשים בלהט הפח. הכל עטוף בגיילונים אטומים למים. מיקלטים. אוהלים. אוטובוסים. הנשק מצ־ריך טיפול כל שעה.

ענן שני חוזר ומתיישב על הרכס. אתה מביט באותם אנשים, ורואה שלמעשה כל אחד מהם עומד במקומו, אינו זו לשניה. השומרים שומרים בעמדותיהם, ה־סיירים מסיירים, לא הקור הוא שיפריע, רק מעט התנועות לחימום הגוף, דילוגים על רגל אחת, נשיפת אדים אל תוך כף היד, הידוק הצעיף שעל הצוואר, רק אלו, משנים מעט את המצב הרגיל.

חייל עומד, הפנים אינן נראות, מכופף מעט, נושף בפיו, גופו נע קדימה ואחורה. יש והוא מדליק סיגריה. „איך אתה מר־גיש?“ והוא עונה שקט, רועד מעט מן הקור: „לא זה מה שישבור אותנו“.

שכי התקווה בגולן

המוני השלוליות המציפות את הגולן ש־נוצרו אחרי הגעמים הראשונים מגבירים את הגעגועים לבית. הסיבה: הביצות הענקיות מזכירות את ימי החורף בפרברים.

ערפל המלחמה

מבעד לערפל הכבד מגיחות שתי דמויות עטופות במעילי דובון. כל המתרחש על פסגת החרמון נראה כסצינה הלקוחה מסרט אימים. אף הדובונים אינם יכולים לקור העז ולרטיבות.